

Національна академія аграрних наук України
Інститут зрошуваного землеробства

Матеріали науково-практичної конференції
«Наукові аспекти формування сучасних агротехнологій –
інновації молодих вчених для забезпечення сталого
розвитку агропромислового комплексу»

20 травня 2022

м. Херсон

Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту зрошуваного землеробства НААН
(протокол № 5 від 20.05.2022 року)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Вожегова Р. А. – доктор сільськогосподарських наук, професор, академік НААН, директор Інституту зрошуваного землеробства НААН

Лавриненко Ю. О. – доктор сільськогосподарських наук, професор, академік НААН, головний науковий співробітник відділу селекції ІЗЗ НААН

Члени редакційної колегії:

Коковіхін С. В. – доктор сільськогосподарських наук, професор, заступник директора з наукової роботи ІЗЗ НААН

Фундират К. С. – кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник відділу рослинництва та неполивного землеробства, голова Ради молодих вчених ІЗЗ НААН

Юзюк С. М. – кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник відділу рослинництва та неполивного землеробства, заступник голови Ради молодих вчених ІЗЗ НААН

Пілярська О. О. – кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник відділу маркетингу, трансферу інновацій та економічних досліджень, секретар Ради молодих вчених ІЗЗ НААН

Бойценюк Х. І. – молодший науковий співробітник відділу маркетингу, трансферу інновацій та економічних досліджень ІЗЗ НААН, голова Громадської організації «Прогресивна наукова молодь»

Шарій В. О. – молодший науковий співробітник відділу маркетингу, трансферу інновацій та економічних досліджень ІЗЗ НААН, заступник голови Громадської організації «Прогресивна наукова молодь»

Наукові аспекти формування сучасних агротехнологій – інновації молодих вчених для забезпечення сталого розвитку агропромислового комплексу: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, присвяченої Дню науки (20 травня 2022 року, м. Херсон). Херсон: ІЗЗ НААН, 2022. 165 с.

У збірнику представлено матеріали учасників Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, присвяченої Дню науки «Наукові аспекти формування сучасних агротехнологій – інновації молодих вчених для забезпечення сталого розвитку агропромислового комплексу». Висвітлено актуальні проблеми технологій вирощування, селекції, насінництва сільськогосподарських культур та перспективи їх вирішення за використання сучасних досягнень науковців.

Для наукових працівників, викладачів і студентів вищих аграрних закладів освіти I–IV рівнів акредитації, аспірантів, фахівців сільськогосподарських підприємств і фермерських господарств.

Адреса редакційної колегії:

73483, м. Херсон, сел. Наддніпрянське,
Інститут зрошуваного землеробства НААН
Тел. / факс: (0552) 36-11-96
e-mail: izz.ua@ukr.net
www.izpr.org.ua

©Інститут зрошуваного землеробства Національної
академії аграрних наук України, 2022

ЗМІСТ

Інноваційні розробки та технології у галузях землеробства, рослинництва та кормовиробництва

КУКУРУДЗА – ПЕРСПЕКТИВНА КУЛЬТУРА ДЛЯ БІОЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ Базиленко Є.О., Марченко Т.Ю.	9
ВПЛИВ РЕЖИМІВ КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ ТА УДОБРЕННЯ НА РІСТ І РОЗВИТОК РОСЛИН ТОМАТА У ПІВДЕННОМУ СТЕПУ УКРАЇНИ Бондаренко К.О., Косенко Н.П.	11
ЗАСТОСУВАННЯ VIN-CAD-UKR ПРИ СТВОРЕННІ БАЗИ ДАНИХ КАДАСТРУ ВИНОГРАДНИКІВ (НА ПРИКЛАДІ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ) Бузовська М.Б., Попова Г.К., Булаєва Ю.Ю.	13
РОЗРОБКА ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ БУРКУНУ БІЛОГО Влащук А.М., Дробіт О.С., Белов В.О.	15
ВДОСКОНАЛЕННЯ АГРОТЕХНІКИ ВИРОЩУВАННЯ СОНЯШНИКУ Вожегова Р.А., Дробіт О.С., Дробітько А.В.	17
НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРОВИРОБНИЦТВА В СТЕПУ УКРАЇНИ Гайденко О.М.	19
ГЛОБАЛЬНА ЗМІНА КЛІМАТУ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ ВИРОБНИЦТВО Димов О.М., Голобородько С.П., Шарій В.О.	23
ЛЬОН ОЛІЙНИЙ В УКРАЇНІ – КУЛЬТУРА ВТРАЧЕНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ Жуйков О.Г., Мельник М.А.	25
ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРОСА В ПІСЛЯЖНИВНИХ ПОСІВАХ В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ ПІВДНЯ УКРАЇНИ Заєць С.О., Сергєєв Л.А., Онуфран Л.І., Юзюк С.М.	27
ВПЛИВ МІКРОДОБРИВ НА ВИСОТУ РОСЛИН ТА ПЛОЩУ ЛИСТКОВОЇ ПОВЕРХНІ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ НА ЗЕРНО В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ ПІВДНЯ УКРАЇНИ Каращук Г.В.	28
ЯКІСТЬ ЗЕЛЕНОЇ МАСИ ТРИТИКАЛЕ ОЗИМОГО ПРИ ВИРОЩУВАННІ У НЕЗРОШУВАНИХ УМОВАХ СТЕПУ УКРАЇНИ Качанова Т.В.	30
PRODUCTIVITY OF KABULI CHICKPEAS DEPENDING ON THE VARIETIES AND METHODS OF SOWING Koloyanidi N.O.	32
КОРМОВИЙ ЦЕНТР: ІДЕЯ ТА ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ Коляденко С.В., Воронецька І.С.	34
ПЕРСПЕКТИВНІ СОРТИ ТОМАТА СЕЛЕКЦІЇ ІНСТИТУТУ ЗРОШУВАНОВОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА НААН Косенко Н.П., Бондаренко К.О.	36
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ НА ЗРОШУВАНИХ ЗЕМЛЯХ Марченко Т.Ю., Ситнік Я.Д.	38
ВИВЧЕННЯ ЩІЛЬНОСТІ УТРИМАННЯ ЛИЧИНОК МУХИ ЧОРНА ЛЬВИНКА ПРИ ВИРОЩУВАННІ Молчанова О.Д., Бурлака Н.І.	40

ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ЗАХОДІВ ВИРОЩУВАННЯ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ЗЕРНОБОБОВИХ КУЛЬТУР В УМОВАХ НЕДОСТАТНЬОГО ЗВОЛОЖЕННЯ ЛІВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ	41
Олепир Р.В., Лень О.І.	
ВПЛИВ ПІСЛЯЖИВНИХ СИДЕРАЛЬНИХ КУЛЬТУР НА ЗМІНУ ВОДНОГО РЕЖИМУ ҐРУНТУ ТА ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЮ СОЇ В СІВОЗМІНІ НА ЗРОШЕННІ	43
Резніченко Н.Д., Казновський О.В.	
РЕЗЕРВИ ВИРОБНИЦТВА СОНЯШНИКА В УКРАЇНІ	46
Римар Д.Є., Рудік О.Л.	
ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ ЗЕРНА ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ ЗА УМОВИ ПІДЖИВЛЕННЯ ПОСІВІВ	47
Сокульський М.А.	
ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ПРИКОРЕНЕВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ ПРИ ВИРОЩУВАННІ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗА РІЗНИХ СТРОКІВ СІВБИ	48
Умрихін Н.Л., Алмаєва Т.М.	
ТЕХНОЛОГІЯ ПІДГОТУВАННЯ СУБСТРАТІВ ДЛЯ ВИРОЩУВАННЯ ГЛИВИ ДЛЯ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ	50
Чернишов І.В.	
ПОТЕНЦІАЛ ПРОСА В РОЗРІЗІ ПОТОЧНИХ ПРОБЛЕМ АПК УКРАЇНИ	51
Чугак В.В., Рудік О.Л.	
ПЕРСПЕКТИВИ ЦИФРОВОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА ПРИ ВИРОЩУВАННІ РІПАКУ	54
Юрчук Н.П., Юрчук С.С.	

Захист і карантин рослин

ПОШИРЕННЯ КАРАНТИННОГО ШКІДНИКА ЗАХІДНОГО КУКУРУДЗЯНОГО ЖУКА (<i>Diabrotica virgifera virgifera</i> Le Conte) В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ	56
Балан Г.О., Лясота О.	
DYNAMICS OF QUARANTINABLE WEEDS DISTRIBUTION IN ODESA REGION	58
Balan G.O.	
РОЗВИТОК РОСЛИН ТА ВРОЖАЙНІСТЬ ПАГОНІВ СПАРЖІ ЗА КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ	60
Бондаренко К.О., Косенко Н.П.	
ВИСОКИЙ ВИХІД – ШЛЯХ ДО ПІДВИЩЕННЯ ВИРОБНИЦТВА ВОЛОКНА З ОДИНИЦІ ПЛОЩІ	62
Вожегова Р.А., Боровик В.О., Коковіхіна О.С.	
ІННОВАЦІЇ З ПИТАНЬ ПРОГНОЗУВАННЯ ФІТОСАНІТАРНОГО СТАНУ ПОСІВІВ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР	64
Гаврилюк Л.Л., Круть М.В.	
ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЙНОСТІ НАСІННЯ РІЗНИХ СОРТІВ ТОМАТА ЗАЛЕЖНО ВІД УДОБРЕННЯ РОСЛИН ЗА КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ	66
Косенко Н.П.	
ХІМІЧНЕ КОНТРОЛЮВАННЯ РОСЛИН БОРЩІВНИКА СОСНОВСЬКОГО	69
Макух Я.П., Ременюк С.О., Мошківська С.В., Різник В.М.	
ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНГІЦИДІВ І БІОПРЕПАРАТІВ ПРОТИ ПЛОДОВОЇ ГНИЛІ ПЕРСИКА В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	71
Нагорна Л.В.	
ECOLOGICAL ASSESSMENT OF SEED PROTECTANTS	73
Panchenko T., Chervyakova L.	

ЗАБУР'ЯНЕНІСТЬ ПОСІВІВ ГОРОХУ В ОРГАНІЧНОМУ ЗЕМЛЕРОБСТВІ	74
Фундират К.С., Заєць С.О., Коваленко А.М.	
ЗАБУР'ЯНЕНІСТЬ ПОСІВІВ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ЗАХИСТУ	75
Чернелівська О.О., Задорожний В.С., Сокульський М.А.	
ВИДОВИЙ СКЛАД ОСНОВНИХ ШКІДНИКІВ У НАСАДЖЕННЯХ ПЕРСИКА	77
ПІВДНЯ УКРАЇНИ	
Юдицька І.В., Розова Л.В.	

Селекція та насінництво

ВПЛИВ БІОПРЕПАРАТІВ КОМПЛЕКСНОЇ ДІЇ НА ПОСІВНІ ЯКОСТІ НАСІННЯ СОЇ	79
Білявська Л.Г., Білявський Ю.В., Діянова А.О.	
КРАЩІ СОРТИ ЯБЛУНІ МЛІЇВСЬКОЇ СЕЛЕКЦІЇ	81
Волошина В.В., Гоменюк В.І.	
РЕЗУЛЬТАТИ СЕЛЕКЦІЇ ВИКИ ЯРОЇ НА ЗБІЛЬШЕННЯ КОНКУРЕНТНОЇ ЗДАТНОСТІ ПРИ ВИРОЩУВАННІ НА НАСІННЯ У ВИКО-ГІРЧИЧНОМУ АГРОЦЕНОЗІ	83
Гарін А.О.	
УСПАДКУВАННЯ ВИСОТИ РОСЛИН ГІБРИДАМИ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ РІЗНОГО ЕКОЛОГО-ГЕНЕТИЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ	85
Жупина А.Ю., Марченко Т.Ю.	
СПЕКТР ЗАБАРВЛЕННЯ ПЕЛЮСТОК КВІТОК У СЕЛЕКЦІЇ ГІРЧИЦІ СИЗОЇ (<i>BRASSICA JUNCEA</i> (L.))	87
Журавель В.М., Буділка Г.І., Вендель Г.В.	
MANIFESTATION AND VARIABILITY OF BIOMETRIC SIGNS IN LINE-PARENTAL COMPONENTS AND MAIZE HYBRIDS USING DIFFERENT GENETIC PLASMA UNDER IRRIGATION	89
Zabara P.P., Marchenko T.Y.	
КЛОНОВА СЕЛЕКЦІЯ – МЕТОД ПІДВИЩЕННЯ УРОЖАЙНОСТІ СОРТІВ ВИНОГРАДУ	91
Ковальова І.А., Герус Л.В., Салій О.В., Скрипник В.В., Гребенюк І.С.	
ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ БЕЗВИСАДКОВОГО ВИРОЩУВАННЯ НАСІННЯ БУРЯКУ СТОЛОВОГО ЗА КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ	93
Косенко Н.П.	
ЗРАЗКИ ГЕНОФОНДУ ЯБЛУНІ ДЛЯ СЕЛЕКЦІЙНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ СОРТИМЕНТУ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ	95
Красуля Т.І.	
ВПЛИВ КЛІМАТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ РОКІВ ВИРОЩУВАННЯ НА ВАРІЮВАННЯ ПОКАЗНИКІВ У ТРИЛІНІЙНИХ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКА	97
Кутіщева Н.М., Шудря Л.І., Одинець С.І.	
BREEDING ASPECTS OF THE USE OF MAIZE AND HEMP AS BIOENERGY CROPS	99
Lavrynenko Yu.O., Marchenko T.Yu., Mishchenko S.V.	
СОРТИ ТА ФОРМИ КИЗИЛУ (<i>CORNUS MAS</i> . L.) СЕЛЕКЦІЇ ДОСЛІДНОЇ СТАНЦІЇ ПОМОЛОГІЇ ІМ. Л.П. СИМИРЕНКА ІС НААН	101
Литвин І.І.	
ЗАЛЕЖНІСТЬ НАСІННЄВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ТА ЯКОСТІ НАСІННЯ САЛАТУ ПОСІВНОГО РІЗНОВИДУ РОМЕН ВІД СТРОКІВ СІВБИ В УМОВАХ ПІВНІЧНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	103
Несин В.М., Касян О.І., Позняк О.В.	

Зважаючи на вищевказане, метою досліджень було визначення видового складу шкідників у персиковому агроценозі для оптимізації заходів захисту даної культури від пошкодження шкідниками.

Полюві дослідження проводилися протягом 2018–2020 рр. в умовах Науково-виробничої ділянки «Наукова» Мелітопольської дослідної станції садівництва імені М.Ф. Сидоренка ІС НААН. Насадження персика 2004–2007 років садіння представлені сортами раннього строку досягання: Іюньський ранній, Мелітопольський ясний, Чарівник, середньо- та пізньостиглими Златодар, Віреня, Редхавен, Спокуса та Золотистий, Мрія, Ювілейний Сидоренка відповідно. Схема садіння дерев – 5 x 4 м, підщепа – підщепний 1. Ґрунт дослідної ділянки – чорнозем південний важкосуглинковий, система утримання ґрунту в саду – чорний пар.

Згідно моніторингових досліджень визначено, що шкідливий ентомоакарокомплекс персика в умовах Південного Степу України складався з представників класу Комах (Insecta) – 15 видів шкідників, частка яких становила 88,2 %. Решта, а саме 2 вида – 11,8 % належали до класу Павукоподібних (Arachnida).

Найбільшим видовим різноманіттям відзначався ряд Лускокрилих (Lepidoptera), який складав 46,7 %, від загального складу виявлених шкідників. Менш чисельними були види, які належали до рядів Рівнокрилих (Homoptera) – 26,7 % та Твердокрилих (Coleoptera) – 20,0 %. У незначних кількостях зафіксовано представників ряду Трипсів (Thysanoptera), що становило 6,6 % від загального складу шкідників.

Виявлені види шкідливих комах згідно систематики відносяться до 4 рядів та 10 родин. До комплексу шкідників з ряду Coleoptera відносилися 3 види з трьох родин Scarabaeidae, Curculionidae, Buprestidae. Найбільшою шкідливістю відзначався багатоїдний фітофаг оленка волохата, імаго якої інтенсивно живляться квітками в період цвітіння плодових дерев і призводять до значних втрат урожаю.

Серед шкідників з ряду Homoptera постійним видом в агроценозі персика була каліфорнійська щитівка, рівень заселення якої знаходився на середньому рівні.

У 2019–2020 рр. у насадженнях персика зафіксовано розвиток фітофагів з підряду Aphidinea, зокрема зелену персикову та сливову обпилену попелицю.

У літній період у персикових садах відмічено розвиток комплексу сисних шкідників з ряду Asarina, зокрема глодового та звичайного павутинного кліща, та 2 родин з класу комах, а саме цикадки розанової та трипса розанового. Заселення дерев даними видами було на слабкому та середньому рівні. Сукупна шкідливість вищевказаних сисних фітофагів відображалась у послабленні продуктивності дерев персика через пошкодження вегетативних органів.

Серед шкідливих видів з ряду Lepidoptera близько 71,4 % належить до родини Tortricidae. Чисельними видами на рівні або вище ЕПШ, що зустрічалися більше ніж у 50 % обліків, виявилися плодопошкоджуючі, зокрема східна плодожерка та фруктова смугаста міль, шкідливість яких визначала якісний та кількісний склад урожаю плодів персика.

Виділено 5 трофічних груп шкідників персикового агроценозу. Виявлено, що у насадженнях персика більшість видів відноситься до групи сисних шкідників – 41,2 %.

Карпофаги в персиковому агроценозі становили 23,5 %. Частка фітофагів, що пошкоджують бруньки, квіти, зав'язь та послаблюють плодоношення дерев складає 11,8 %. Близько 17,6 % відноситься до листогризух видів, період шкідливості яких припадає на фазу цвітіння – росту плодів. У структурі шкідливого комплексу персика найменша частка видів належала до групи ксилофагів та становила у межах 5,9 %.

Отже, дослідження показали, що в умовах Південного Степу України у насадженнях персика відмічено 15 шкідників, що належали до 5 трофічних груп, серед яких переважали сисні та плодопошкоджуючі види.

УДК 633.34:631.5:631.8

ВПЛИВ БІОПРЕПАРАТІВ КОМПЛЕКСНОЇ ДІЇ НА ПОСІВНІ ЯКОСТІ НАСІННЯ СОЇ

Білявська Л.Г.¹, доктор сільськогосподарських наук, професор, професор кафедри селекції, насінництва і генетики

Білявський Ю.В.², кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник, науковий співробітник лабораторії селекції, насінництва і сортової агротехніки сої

Діянова А.О.³, науковий співробітник лабораторії селекції, насінництва і сортової агротехніки сої

^{1,2,3}Полтавський державний аграрний університет МОН України

На сучасному етапі виробництва сої економічно виправданим є застосування біоадаптивних технологій. Підвищення продуктивності культури та якості продукції можливо за рахунок застосування комплексу біологічних препаратів [1]. Сорти сої мають специфіку живлення. Це залежить від групи стиглості, коренеутворювальної здатності, морфофізіологічної структури, особливостей ростових процесів, строків проходження фаз росту і розвитку, інтенсивності процесів фотосинтезу і біологічної фіксації азоту, родючості ґрунту, освітленості, вологозабезпечення тощо. Під впливом мікробіологічних препаратів – у насінні сої збільшується вміст протеїну та зменшується вміст жиру й клітковини, що безпосередньо впливає на кондиційність насіння й є надзвичайно актуальним [2-4].

Метою наших досліджень було вивчення впливу дії біопрепаратів (ризобофит, фосфоентерин, біополіцид, флавобактерин) на посівні якості насіння досліджуваних сортів ('Аметист', 'Агат', 'Алмаз') : маса 1000 насінин, лабораторна схожість насіння, вихід кондиційного насіння. Спостереження та обліки проводили згідно загальноприйнятих методик, відповідно до Державних

стандартів України та методичних вказівок Державної комісії із сортовипробування. Дослідження проводили в лабораторії селекції, насінництва та сортової технології ПДАА МОН України.

Державними стандартами регламентуються показники до яких належать: чистота насіння (ДСТУ 4138-2002), маса 1000 штук насінин (крупність, виповненість, запас поживних речовин у насінні, цінність насіннєвої партії), їх життєздатність (дружність проростання насіння після 3–4 днів пророщування), енергія проростання, лабораторна схожість (біологічна і господарська цінність), ураження хворобами, заселеність шкідниками, кондиційність насіння.

Під схожістю розуміють здатність насіння утворювати нормально розвинуті проростки. Згідно з міжнародним стандартом ISTA та внутрішнім стандартом України ДСТУ 4138-2002 «Насіння сільськогосподарських культур. Методи визначення якості» при аналізуванні схожості насіння використовуються такі поняття: нормальні проростки, аномальні проростки та непроросле (мертве відповідно до ISTA, зігниле згідно з ДСТУ) насіння. Лабораторна схожість насіння визначається шляхом його пророщування за оптимальних умов протягом конкретного для кожної культури терміну (для більшості культур - 7–8 діб).

Дуже важливо чітко дотримуватися всіх вимог методики, адже навіть незначне відхилення є потенційним ризиком.

Установлено, що інокуляція насіння комплексами біопрепаратів з різноманітною дією азотфіксації, фосфатмобілізації, рістстимуляції та біозахисту від хвороб сприяла зниженню ураження рослин шкідливими організмами і позитивно впливала на насіннєву продуктивність та посівні якості насіння.

Доведено, що вихід кондиційного насіння сої по варіантах досліду (у середньому за 5 років) змінювався в залежності від сортових особливостей. Так, у сорту 'Алмаз', відсоток цього показника складав 88–90 %, у сорту 'Аметист' – 86–90 %, а у сорту 'Агат' – 84–87 %. У сорту 'Алмаз' урожайність кондиційного насіння була 1,36–1,53 т/га, з максимальним показником у варіанті з ризобофітом, фосфоентерином і біополіцидом – 1,53 т/га. У сорту 'Аметист' показники урожайності кондиційного насіння були найвищі в досліді – 1,47–1,73 т/га (варіанти ризобофіт та ризобофітом, фосфоентерином і біополіцидом).

Встановлено, що маса 1000 насінин у досліді змінювалася з 167,4 г до 193,4 г. Так, маса 1000 насінин у досліді з сортом 'Алмаз' була найвища (193,4 г) за обробки комплексом (ризобофіт, фосфоентерин і біополіцид).

Доведено, що лабораторна схожість насіння під впливом біопрепаратів також підвищується. У сортів сої вона була наступна: сорт 'Алмаз' (Ризобофіт + Фосфоентерин + Біополіцид) – 92,52–94,40 %, сорт 'Аметист' – 91,2–92,0 %, сорт 'Агат' – 92,46–93,4 % відповідно, у варіанті з комплексом (Ризобофіт + Фосфоентерин + Флавобактерин).

Таким чином, для підвищення посівних якостей насіння сої, за допосівної обробки насіння слід обов'язково застосовувати сучасні біопрепарати комплексної дію.

Список використаної літератури

1. Шерстобоева О.В., Чабанюк Я.В., Калинич О.М., Білявський Ю.В., Білявська Л.Г. Реакція ризогенезу сої за комплексної інокуляції. *Агроекологічний журнал*. 2011. №3. С. 54–57.
2. Білявська Л.Г., Білявський Ю.В., Махно В. Ю. Особливості формування та функціонування соєво-ризобіального симбіозу. *Генетика та селекція сільськогосподарських культур – від молекули до сорту* : матер. V інтернет-конф. молод. учених (м. Київ, 21 вересня 2021 р.) / НААН, СГІ-ННЦ, МАП, Укр. ІЕСР. 2021. С. 5.
3. Шерстобоева О.В., Чабанюк Я.В., Калинич О.М., Білявський Ю.В., Білявська Л.Г. Біологічна активність у ризосфері сої за комплексної інокуляції. *Агроекологічний журнал*. 2011. № 2. С. 77–80.
4. Білявська Л. Г., Білявський Ю. В. Взаємодія сучасних сортів сої з біопрепаратами комплексної дії та їх вплив на урожайність. *Мікробіологічний журнал*. К., 2016. Том. 78. № 3. С.61–68. Режим доступу - <http://microbiolj.org.ua/en/archiv/2016-tom-78/3-may-jun-tom-78/2016-78-3-07>

УДК 634.11:631.52

КРАЩІ СОРТИ ЯБЛУНІ МЛІЇВСЬКОЇ СЕЛЕКЦІЇ

Волошина В.В., кандидат с.-г наук, ст. науковий співробітник

Гоменюк В.І., науковий співробітник

Дослідна станція помології ім. Л.П. Симиренка ІС НААН

Яблуня – одна з найпоширеніших плодових порід в Україні. Велику зацікавленість до яблуні, як плодової культури, пояснюється тим, що вона високопродуктивна, плоди мають добрі смакові, дієтичні та лікувальні властивості. Наявність великої кількості сортів яблуні різного строку досягання (літні, осінні, зимові) гарантує забезпечення споживача свіжими плодами протягом усього року. Головним завданням селекції, є створення сортів з комплексом господарсько-цінних ознак, таких як: скороплідність, висока врожайність, стабільність плодоношення та відмінні товарні і смакові якості плодів, стійкість до хвороб та несприятливих умов навколишнього середовища.

Селекційна робота по яблуні на Дослідній станції помології ім. Л.П. Симиренка ІС НААН України розпочата у 1924 році. За період роботи селекціонерами Млієва створено понад 90 сортів яблуні. На даний час 18 з яких занесено до Державного Реєстру сортів придатних для поширення в Україні. Також створено сорти яблуні з колоноподібною формою крони: Дебют, Валюша (№12/130) та Либідь (№11/1).

Пропонуємо коротку господарсько-біологічну характеристику районованих та перспективних сортів яблуні.